

THL:n lausunto

Pia Mäkelä, tutkimusprofessori
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
29/09/2025

Alkoholiveron korotus

- THL katsoo, että alkoholiverotuksen lievä kiristäminen on yhä hyvä tapa kasvattaa verokertymää ja samalla hillitä alkoholin kulutusta ja haittoja.

Kohdennus eri juomalajeihin

- Väkevät vaikea kohde: Suomessa korkein vero 27 vertailumaasta – 2,5-kertainen Viroon verrattuna. Ulkomaan matkustajatuonnista väkevien osuus on suurin.
- Olut vaikea kohde, koska Suomessa vero korkein ja eduskunta halusi v. 2024 alentaa veron tasoa.
- Viini: korkea verotaso; vain Irlannissa yhtä korkea; Suomessa vero noin kolme-neljäsosaa korkeampi kuin Ruotsissa.

Toinen näkökulma

- 5,5-8-prosenttisten viinien myynti lisääntyi tammi-huhtikuussa 2025 vuotta aiempaan verrattuna 730%
- Vuosina 2017–2024
  - Etyylialkoholista valmistettujen juomasekoitusten osuus kaikista juomasekoituksista kasvoi 19 prosentista 84 prosenttiin.
  - Juomasekoitusten vähittäismyynti lisääntyi kaikkiaan (etyylialkoholipohjaiset + käymisteitse valmistetut yhteensä) 82 prosenttia ja etyylialkoholipohjaisten juomasekoitusten vähittäismyynti 720 prosenttia.
  - Alkoholijuomien vähittäismyynti väheni oluen (-14 %), viinin (-9 %) ja väkevien (-17 %) osalta.
- Vuonna 2024 alle 10-prosenttisten etyylialkoholipohjaisten juomasekoitusten vero asetettiin alemmalle tasolle kuin muiden etyylialkoholipohjaisten juomien.
- THL katsoo, että veronkorotus olisi syytä painottaa viinien lisäksi erityisesti niihin juomaryhmiin, joiden saatavuutta on viime vuosina laajennettu ja joiden kulutus on tästä syystä kasvanut, erityisesti juomasekoituksiin ja 5,5-8,0-prosenttisiin käymisteitse valmistettuihin juomiin.

Indeksiin sitominen

- THL kannattaa ehdotusta alkoholiveron sitomisesta indeksiin niin, ettei veron reaalisen tason ylläpitäminen vaatisi aina erillistä lakimuutosta.
- THL ei ota kantaa inflaatiomittarin valintaan.

Alkoholiverokertymä ja etämyynti

Käsittelyyn tulossa oleva HE (alkoholilaki), jossa sallittaisiin etämyynti:

- Toteutuessaan lailla voi olla merkittäviä vaikutuksia Suomen alkoholiverokertymään sekä päätöksiin alkoholiveron mahdollisista tasoista.
- Pystyttäisiinkö verkkokaupasta käytännössä perimään Suomelle kuuluvat alkoholiverot, toisin kuin nykyisin? Tehovalvonta on kallista, sille ei nytkään ole myönnetty varoja
- Mikäli ei: verkkokaupasta muodostuu käytännössä halvempi vaihtoehto suomalaiselle, verot asianmukaisesti keräävälle alkoholikaupalle (ja lainkuuliaiselle verkkokaupalle).
- Alkoholiverokertymä voi pienentyä ja veronkorotusten liikkumavara kaveta entisestään.
- Mahdollisuus alkoholin kulutuksen ja haittojen vähentämiseen alkoholiverotuksen avulla voisi siten myös heikentyä.

Kiitos